

dr Marta Chmielewska
marta.chmielewska@us.edu.pl

*Rewitalizacja przestrzeni poprzemysłowej Górnego Śląska

* Rewitalizacja - co to takiego?

Szereg planowanych działań

CEL: ożywienie zdegradowanego fragmentu miasta

Generuje przemiany obszaru w zakresie:

- * przestrzennym,
- * funkcjonalnym,
- * urbanistycznym,
- * infrastrukturalnym,
- * społecznym,
- * środowiskowym.

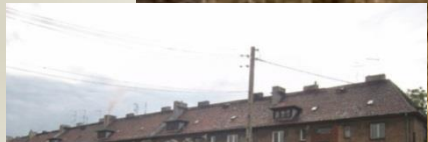
* Rodzaje obszarów zdegradowanych

Zaniedbane śródmieścia, centra miast pozbawione funkcji;

Stare osiedla/dzielnice mieszkaniowe, „slumsy”;

Obszary powojkowe, pokolejowe, **poprzemysłowe**, itp.;

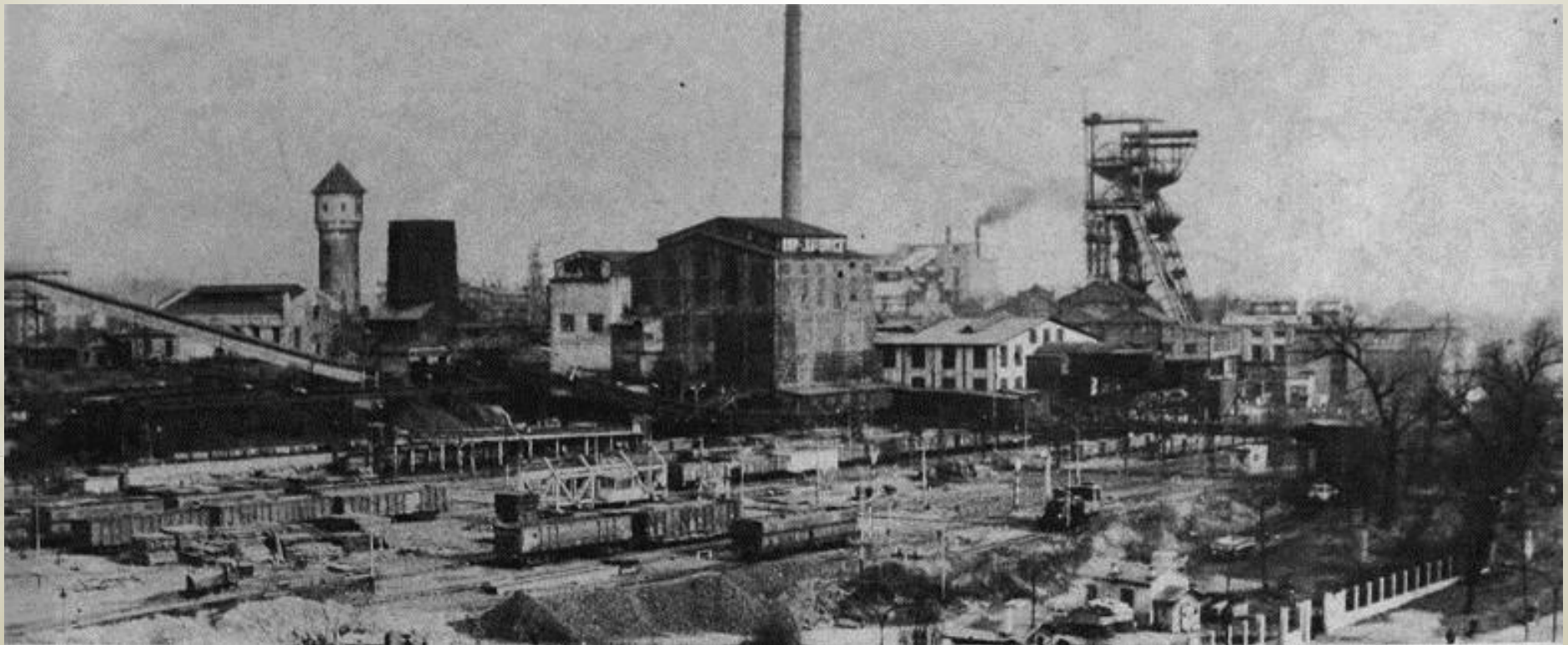
Nieużytki

* Obszary poprzemysłowe

* Tereny zakładów przemysłowych wraz z infrastrukturą

* Obszary poprzemysłowe

* Pojedyncze budynki - elementy infrastruktury zakładu przemysłowego

* Obszary poprzemysłowe

* Zabudowa towarzysząca przemysłu

*Obszary przemysłowe

*Nieużytki przemysłowe

Przemysł Górnego Śląska

*Przestrzenie poprzemysłowe Górnego Śląska

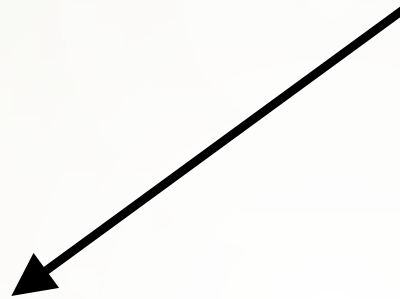
*Okręgi
przemysłowe
Górnego Śląska

*Tradycyjne gałęzie
przemysłu:

*Górnictwo

*Hutnictwo

*Intensywny rozwój od rewolucji przemysłowej - koniec XVIII w. i wiek XIX.

*Motorem rozwoju - wynalazki rewolucji i kolej.

*Obecnie wymaga restrukturyzacji.

*Maleje znaczenie funkcji przemysłowych -> przestrzeń zdegradowana -> **potrzeba rewitalizacji.**

* Rewitalizacja terenów pokopalnianych

PRZYKŁADY

* Strefa kultury Katowice

**FUNKCJA
PRZEMYSŁOWA =>
FUNKCJA
KULTURALNO-
USŁUGOWA**

JarCho
fotopolska.eu

* KWK Gottswald

* Silesia City Centre

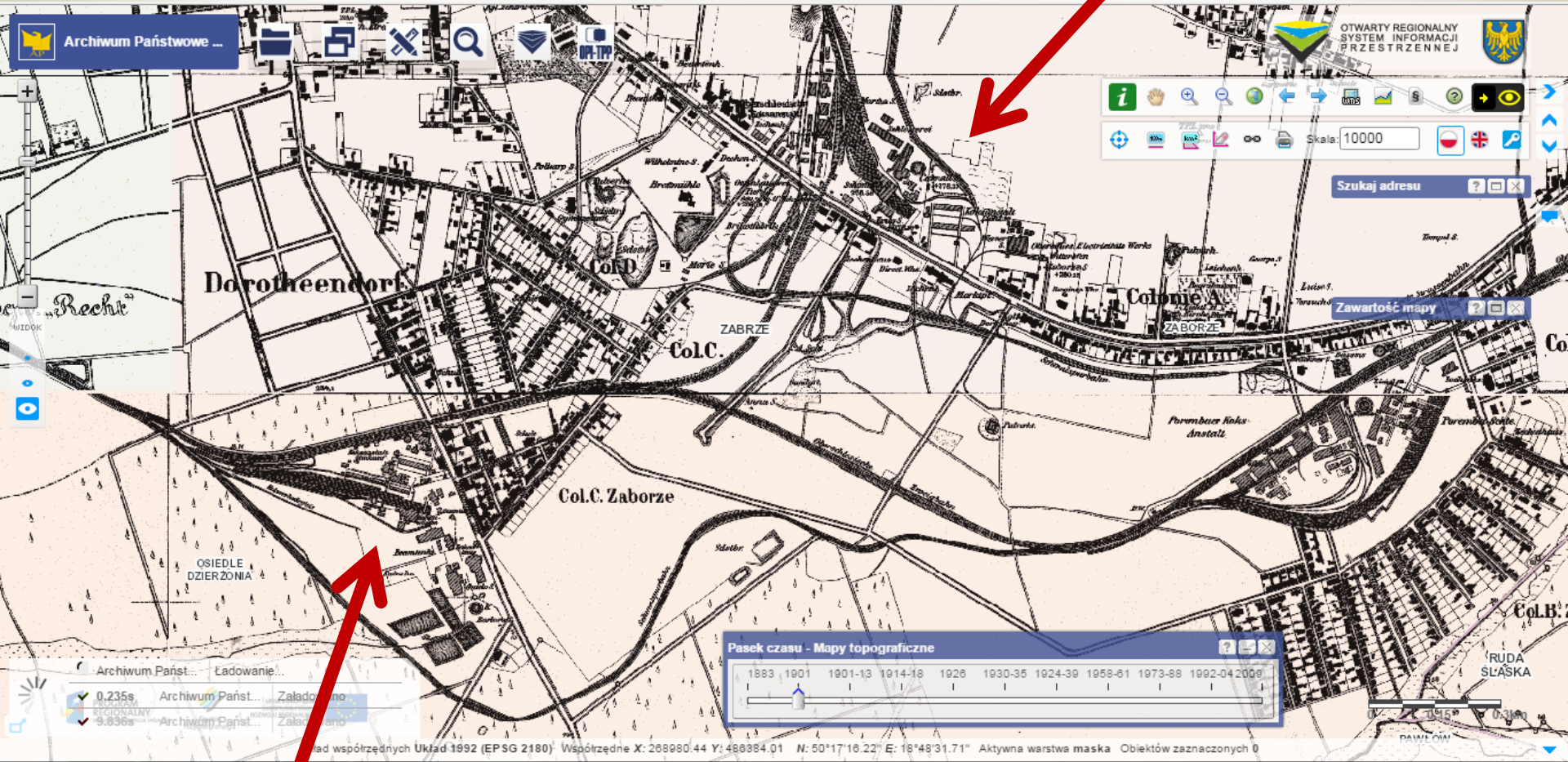
* Osiedle Dębowe Tarasy

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA

**⇒ FUNKCJA USŁOGOWA, HANDLOWA,
ROZRYWKOWA**

⇒ FUNKCJA MIESZKANIOWA

*Kopalnia Królowa Luiza

*Kopalnia Guido

* Skansen Górniczy „Guido” w Zabrze

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA

⇒ FUNKCJA KULTURALNA, TURYSTYCZNA

 **Szlak
Zabytków
Techniki**

INDUSTRIADA

ŚWIĘTO SZLAKU ZABYTEKÓW TECHNIKI

* Kopalnia „Królowa Luiza” w Zabrze

SZTOLNIA
KRÓLOWA
LUIZA

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA
⇒ FUNKCJA KULTURALNA, TURYSTYCZNA

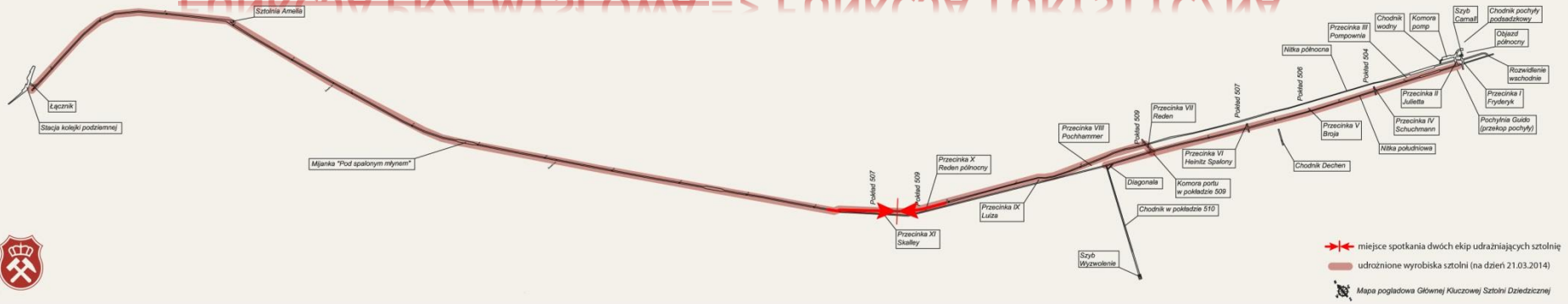
* Kopalnia „Królowa Luiza” w Zabrze - Park 12C

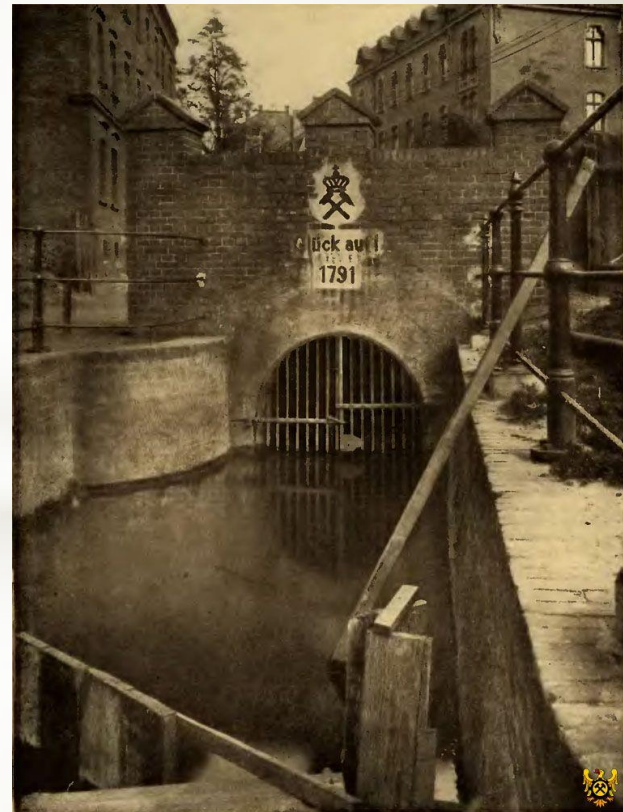
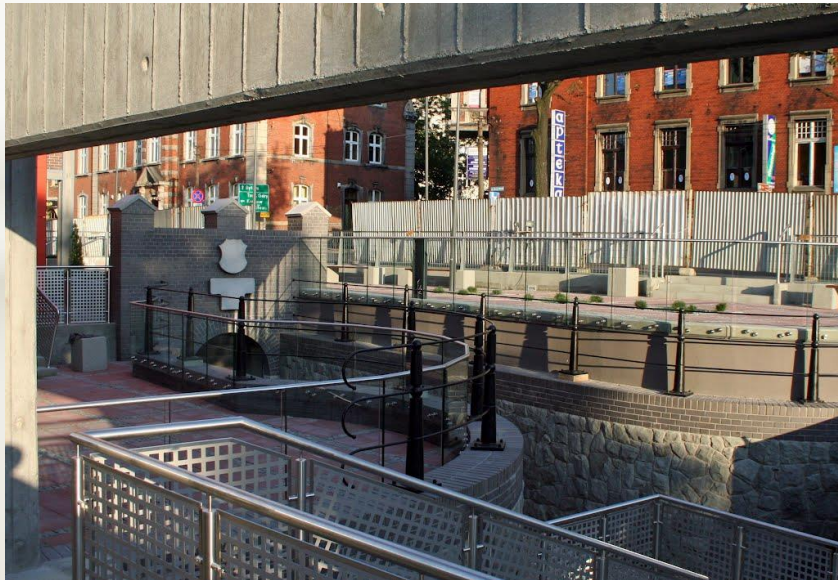
FUNKCJA PRZEMYSŁOWA
⇒ **FUNKCJA KULTURALNA**
⇒ **F. TURYSTYCZNA**
⇒ **F. EDUKACYJNA**

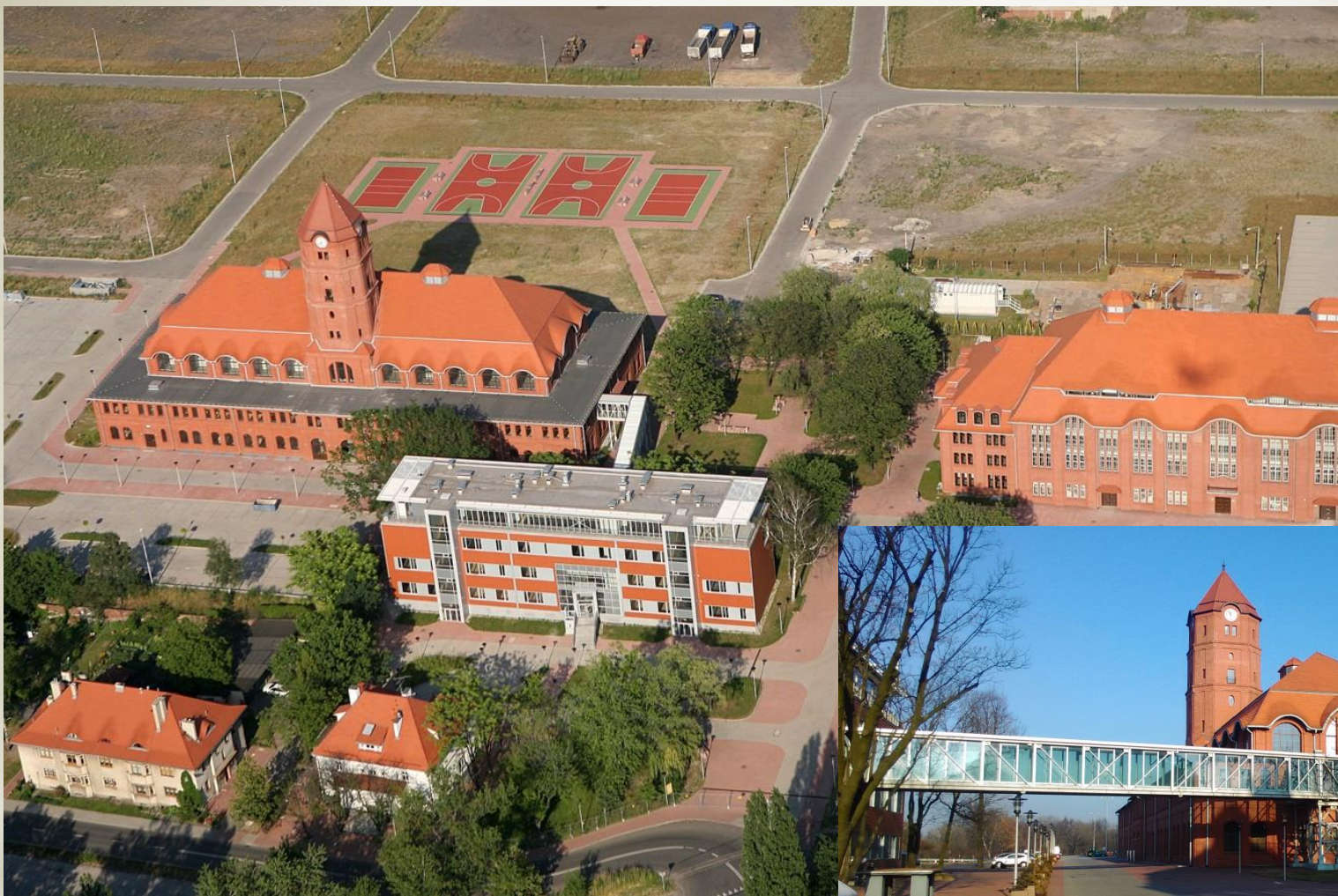
FUNKCJA PRZEMYSŁOWA => FUNKCJA TURYSTYCZNA

* Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna

* KWK Gliwice -
Centrum biznesu i edukacji

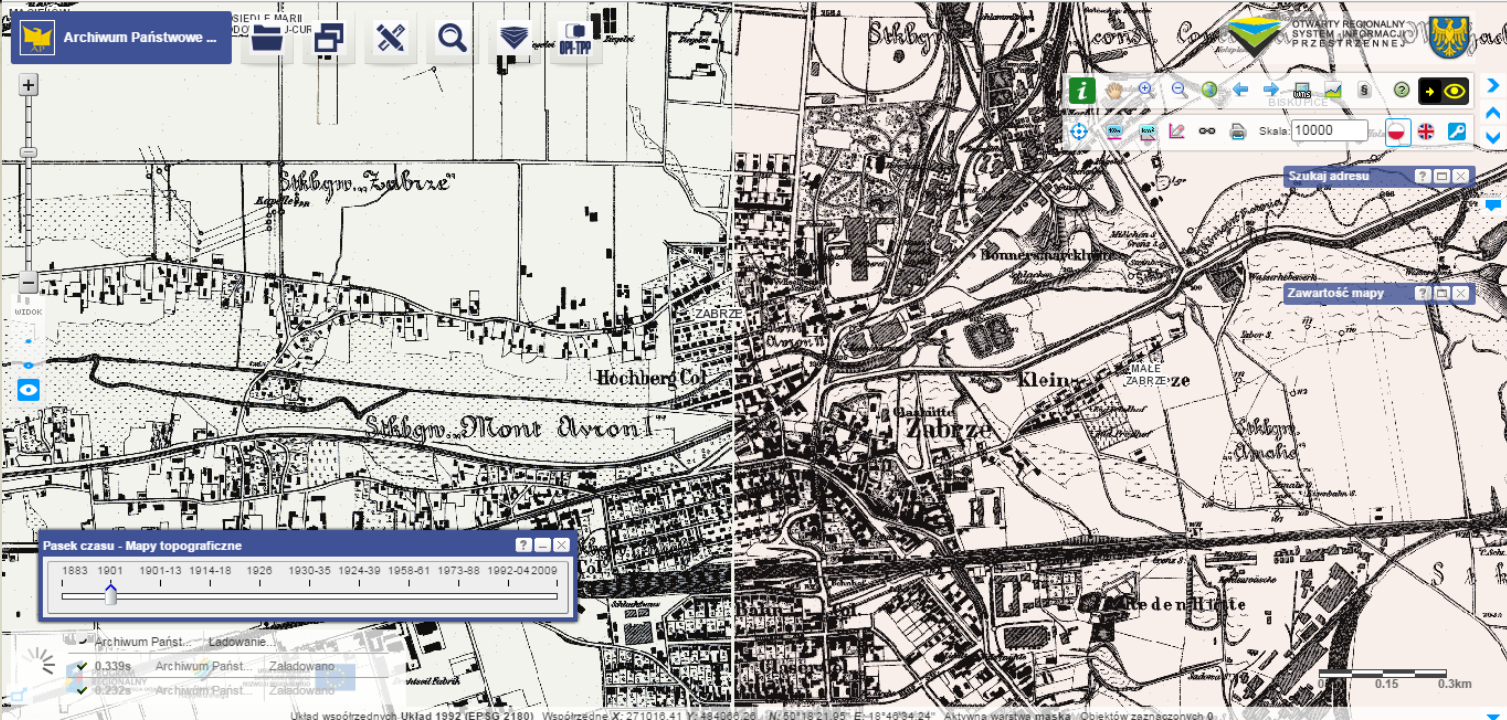
FUNKCJA PRZEMYSŁOWA => FUNKCJA USŁUGOWA

* Rewitalizacja terenów pohutniczych PRZYKŁADY

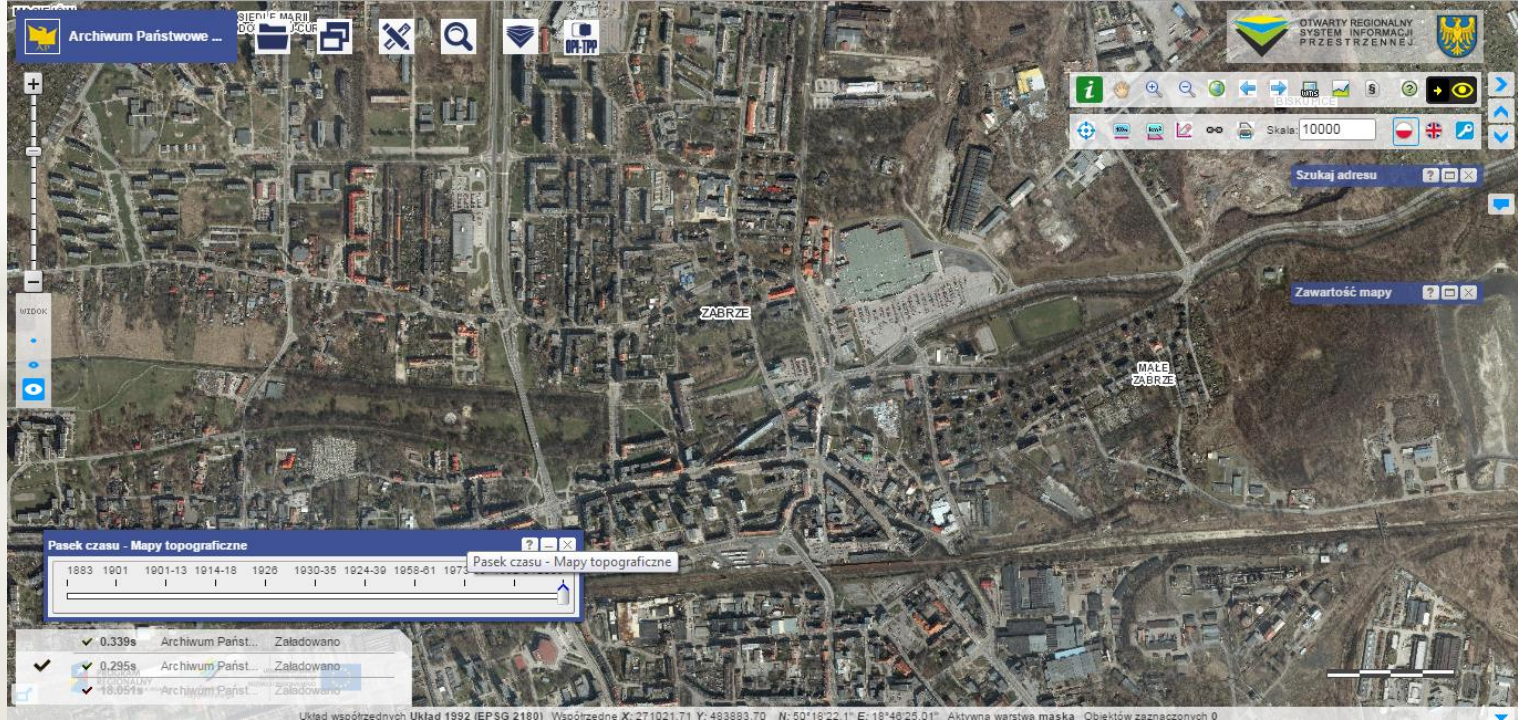

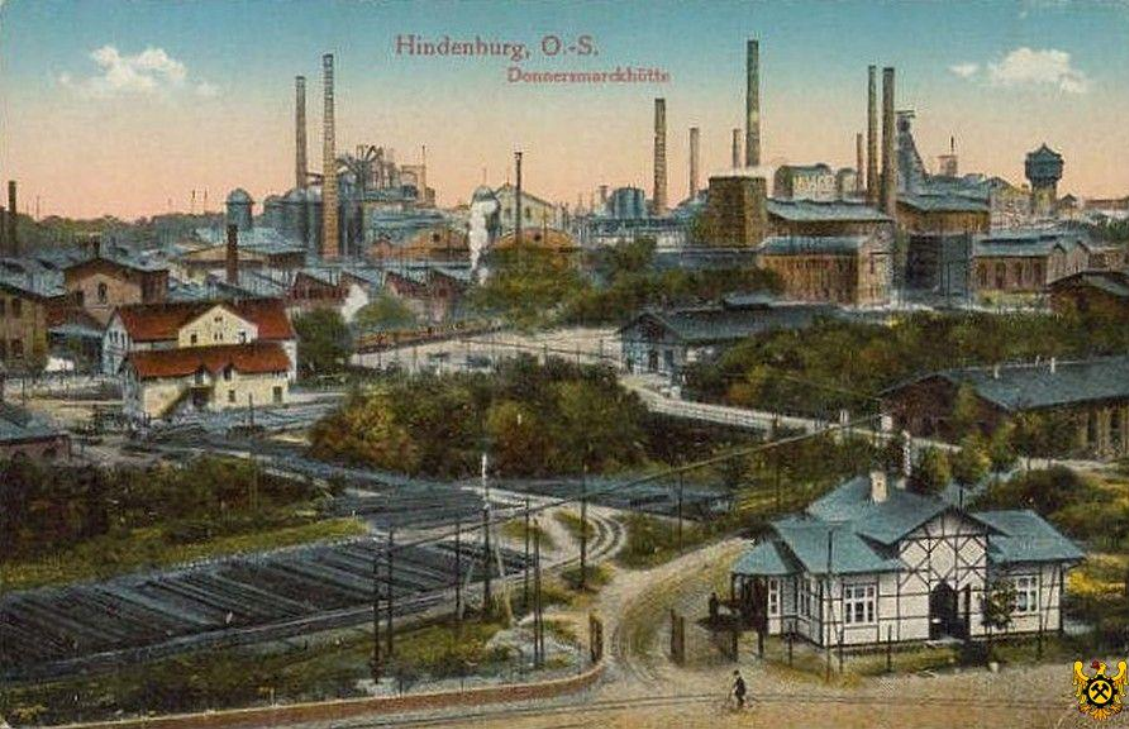

* Huta Zabrze

* C.H. Platan

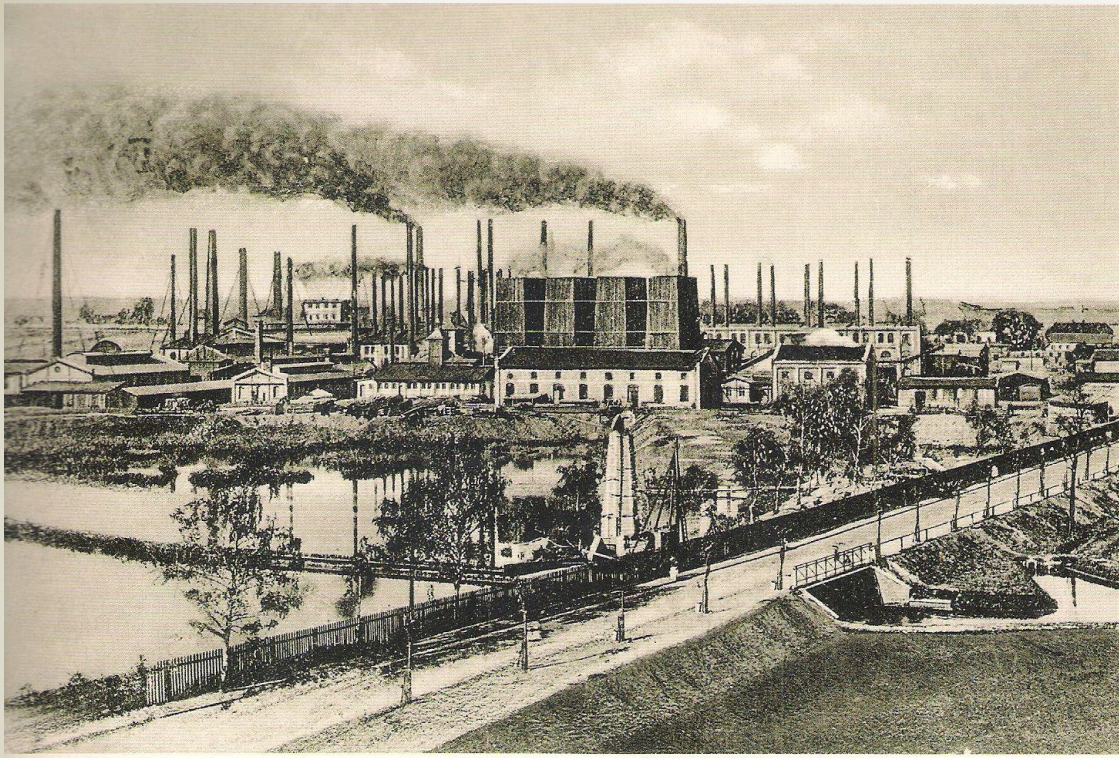

**FUNKCJA PRZEMYSŁOWA =>
FUNKCJA HANDLOWO-
USŁUGOWA**

*** Huta Zabrze
- C.H. Platan**

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA => częściowo zachowana (inne gałęzie produkcji), częściowo zastąpiona => FUNKCJA USŁUGOWA

* Huta Baildon w Katowicach

* Huta Uthemannna

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA.
Po pożarze nadal nieużytek,
Brak rewitalizacji.

*Rewitalizacja
poprzemysłowych
budynków
PRZYKŁADY

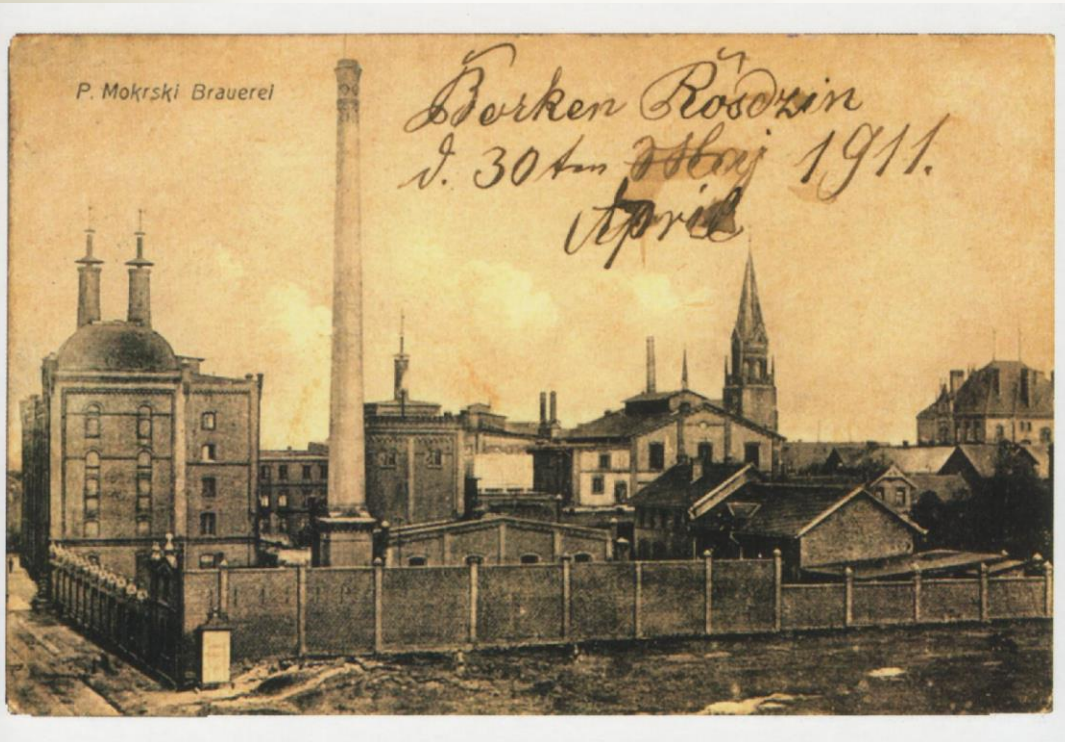

* Focus Park w Rybniku

Browar => FUNKCJA HANDLOWO-USŁUGOWA

Browar => FUNKCJA USŁUGOWA

*** Browar Morkskich
Szopienice**

**FUNKCJA PRZEMYSŁOWA => FUNKCJA KULTURALNO-USŁUGOWA
I TURYSTYCZNA**

*** Walcownia Cynku Szopienice
- załóżek muzeum hutnictwa
cynku, hala wystawowa**

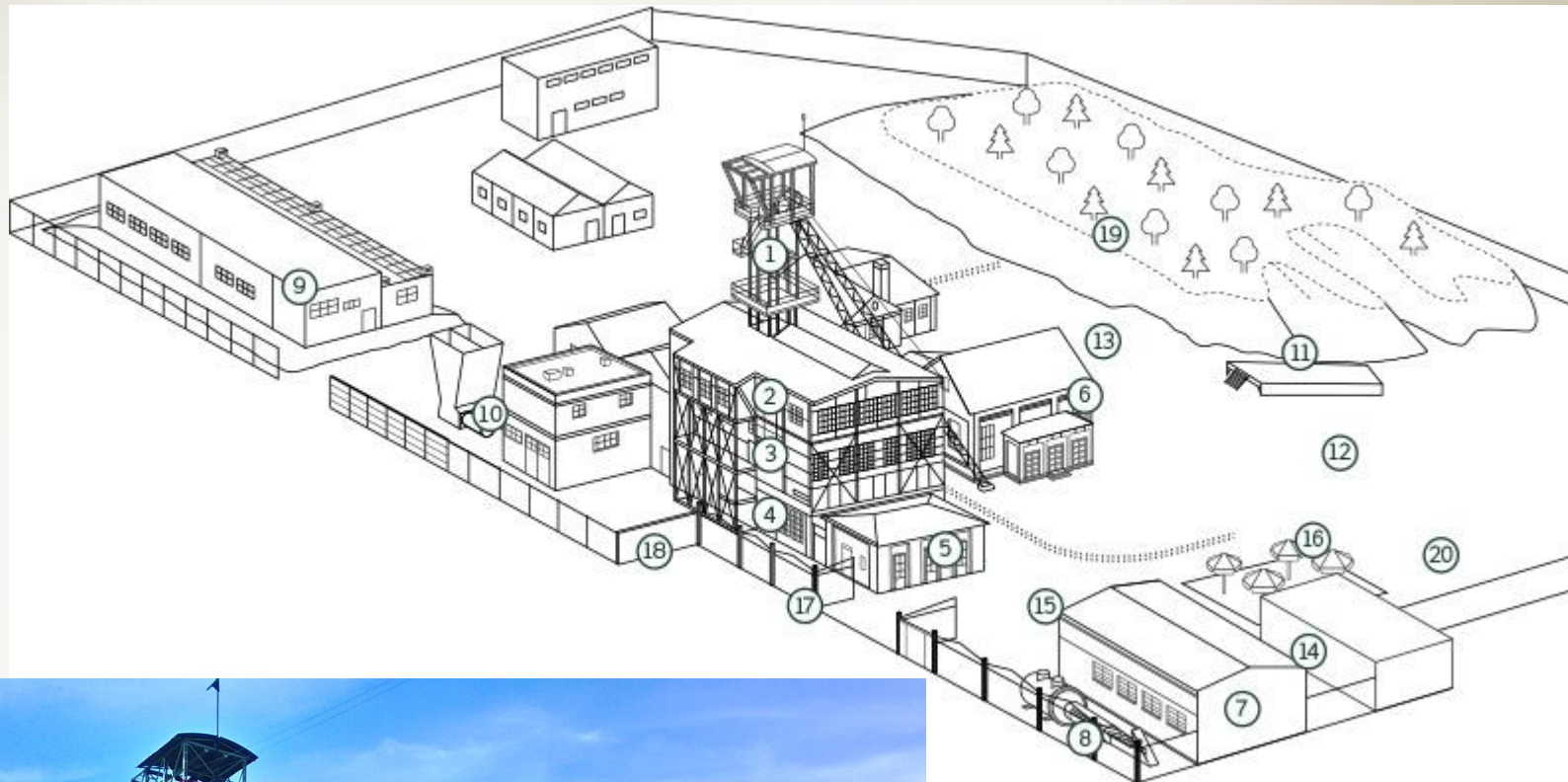
* Dwie wieże
Świętochłowice

[pa-p]
pracownia
architektoniczna
bogusław plich
ul. Jordana 10/6
40-043 Katowice
tel./k. fax: 032 205 09 97
e-mail: pracownia@pa-p.pl
www.pa-p.pl

~~FUNKCJA PRZEMYSŁOWA~~ => FUNKCJA USŁUGOWA, TURYSTYCZNA

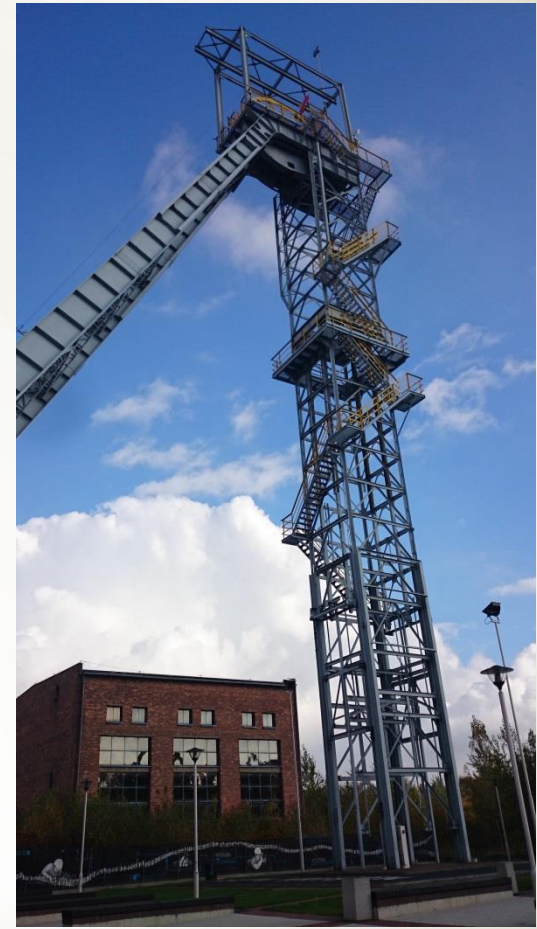

SZYB
MACIEJ

**Szyb górniczy =>
FUNKCJA USŁUGOWA:
restauracja, pub,
muzeum, 'escape room'**

**Szyb górniczy => FUNKCJA KULTURALNA - Izba Pamięci,
restauracja - FUNKCJA USŁUGOWA**

*** Park Tradycji
Siemianowice Śląskie**

*Szyb Prezydent Chorzów

CHORZOWSKI
TEATR
OGRODOWY

SZTYGARKA

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA
=> FUNKCJA USŁUGOWA

* Rewitalizacja infrastruktury towarzyszącej PRZYKŁADY

* Osiedle patronackie „Nikiszowiec” w Katowicach

**FUNKCJA MIESZKANIOWA - ZACHOWANA (ALE INNI
LOKATORZY), NOWE FUNKCJA - TURYSTYCZNA**

* Osiedle huty „Pokój” - „Kaufhaus” w Rudzie Śląskiej

FUNKCJA MIESZKANIOWA
- ZACHOWANA
FUNKCJA HANDLOWA
- PRZYWRÓCONA

FUNKCJA MIESZKANIOWA - ZACHOWANA
NOWE FUNKCJE - TURYSTYCZNA, USŁOGOWA

* Kolonia robotnicza Ficinus w
Rudzie Śląskiej

* Rewitalizacja hałd i zbiorników po eksploatacyjnych PRZYKŁADY

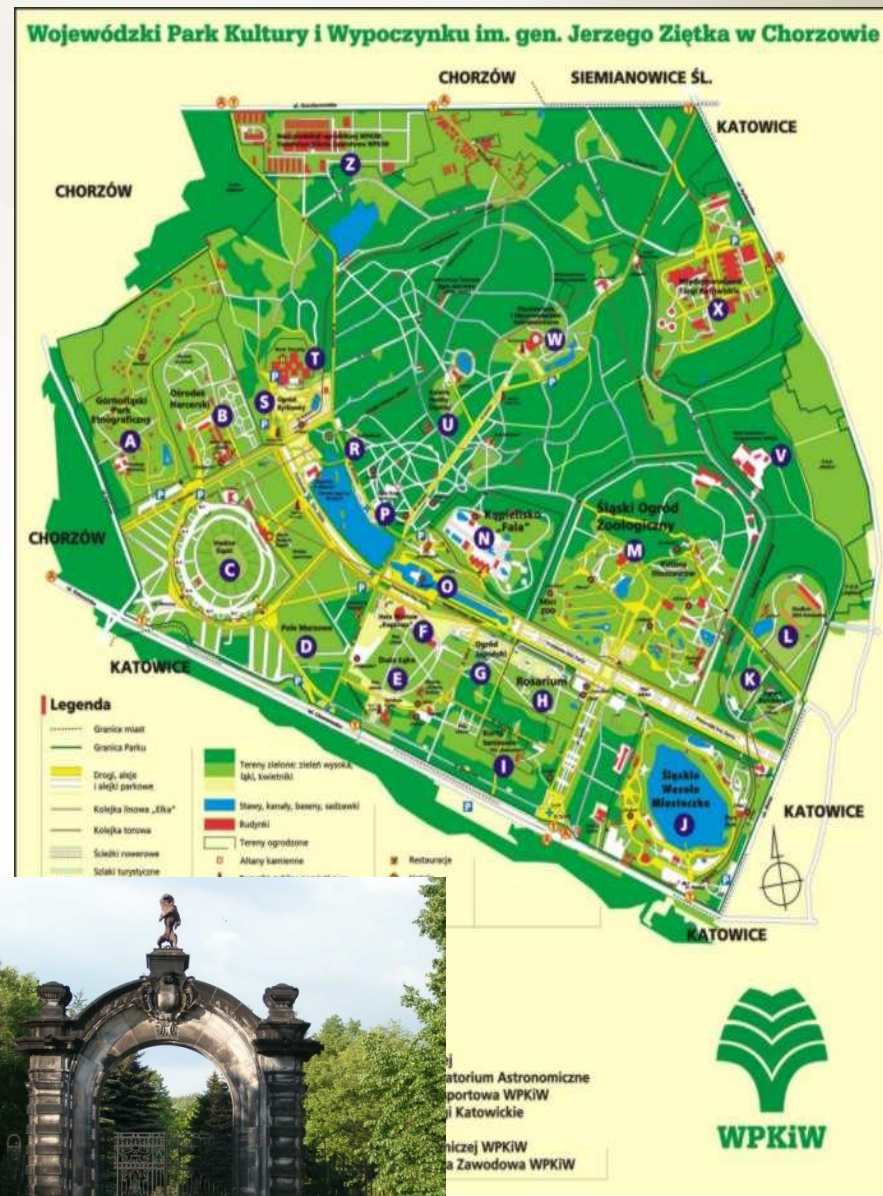

* Park Śląski

- powierzchnia 600 ha
- powstał w 1951r na miejscu nieużytków przemysłowych

atorium Astronomiczne
portowa WPKiW
i Katowickie
niczej WPKiW
a Zawodowa WPKiW

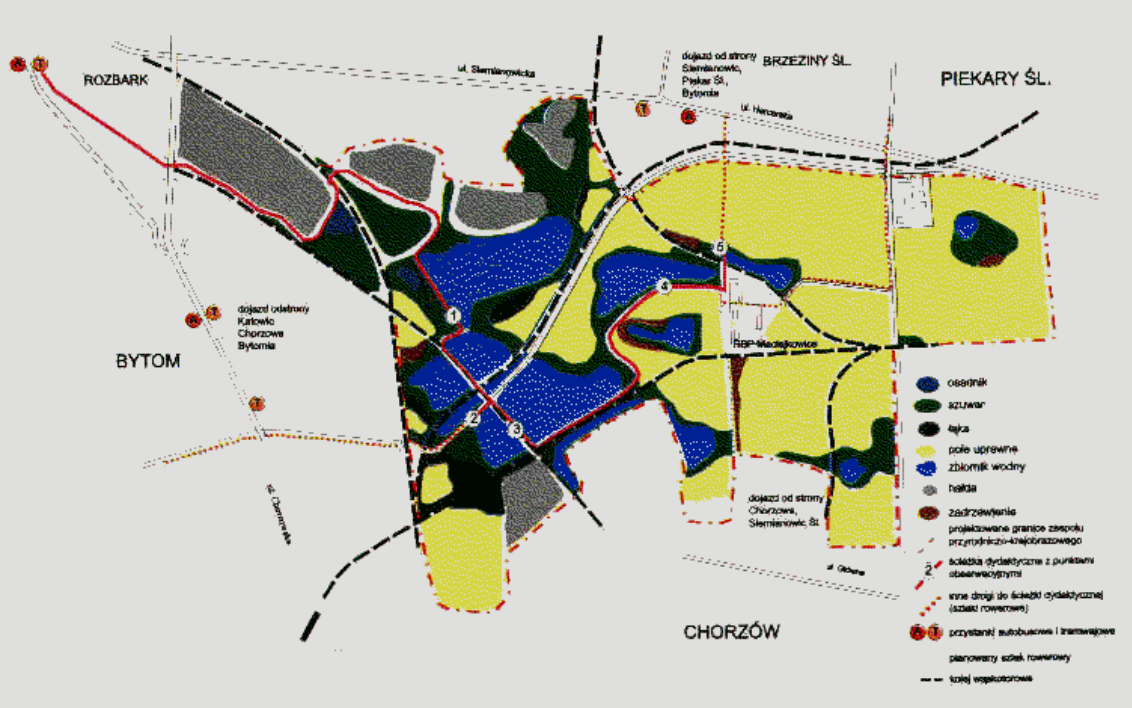
* Dolomity w Bytomiu

~~FUNKCJA PRZEMYSŁOWA~~ => FUNKCJA REKREACYJNO - SPORTOWA

Stok narciarski w miejscu kamieniołomu

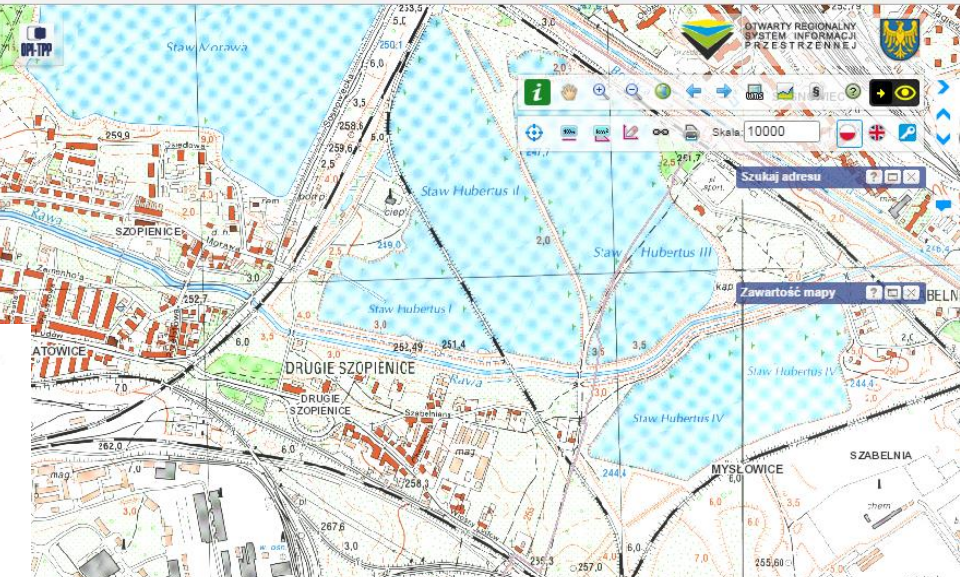
* Nieużytki pogórniczne i pohutnicze w Bytomiu

FUNKCJA PRZEMYSŁOWA => FUNKCJA REKREACYJNA + ochrona przyrody

Zespół
Przyrodniczo –
Krajobrazowy
„Żabie Doły”

KONCEPCJA FUNKCJONALNA WYNIKAJĄCA Z PRZEPROWADZONEGO PROCESU KONSULTACJI SPÓŁNEJNYCH

Stawy Szopienice

~~FUNKCJA PRZEMYSŁOWA~~
 ⇒ FUNKCJA REKREACYJNA
 + ochrona przyrody

PRONOBIS STUDIO
 adres: Szkoła Władze Promobis
 Grzegorz Pronobis
 Sław Adamczyk
 kontakt: konsultacje@pronobisstudio.pl
 602 741 171, 602 488 045

*Wnioski

- *Rewitalizacja przestrzeni poprzemysłowych zwykle prowadzi do zmiany funkcji z przemysłowej na szeroko pojęte usługi (kulturalne, rekreacyjne, handlowe, mieszkaniowe, rozrywkowe, sportowe, edukacyjne itp.).
- *Zmianie ulega też często (choć nie zawsze) sposób zagospodarowania przestrzeni. Specjalistyczna, trudna do adaptacji zabudowa jest najczęściej wyburzana, ale zachowuje się obiekty zabytkowe - często zyskują nowe zastosowanie.
- *Rewitalizacja obiektów poprzemysłowych daje im „drugie życie”.

* Obiekty poprzemysłowe to także
dziedzictwo kulturowe

REWITALIZACJA jest formą ochrony
poprzemysłowego dziedzictwa
kultury - pozwala zachować je dla
potomnych i ocalić od zapomnienia

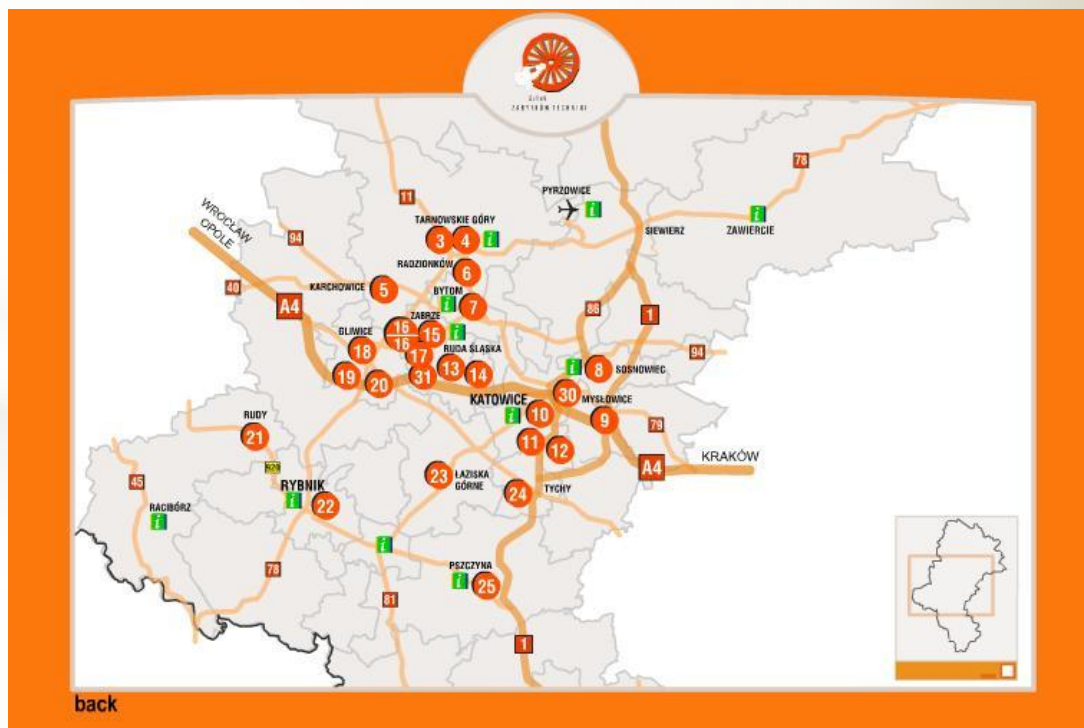
* **Dodatkowo:**

REWITALIZACJA w kierunku **turystyki**
jest formą promocji dziedzictwa
przemysłowego

**Szlak
Zabytków
Techniki**

INDUSTRIADA
ŚWIĘTO SZŁAKU ZABYTEKÓW TECHNIKI

back